

Pri nas se v živinoreji porabi razmeroma malo antibiotikov

Svetovni dan potrošnikov

Letošnji svetovni dan potrošnikov je posvečen zmanjšanju uporabe antibiotikov v živinoreji. Pri nas se jih za zdravljenje živali porabi razmeroma majhna količina. Zaupanje potrošnikov se je pri nas v zadnjih letih povečalo, po cenah in individualni potrošnji pa smo pod povprečjem EU-28.

Svetovni dan pravic potrošnikov praznujemo 15. marca v spomin na vizionarski govor predsednika ZDA J. F. Kennedyja, ki je na ta dan leta 1962 kot prvi voditelj katerekoli države v nagovoru v kongresu spregovoril o potrošnikih in njihovih pravicah. Leta 1983 je 15. marec postal tudi uradno [svetovni dan pravic potrošnikov](#). Tema, ki je letos posebej poudarjena, je zmanjšanje porabe antibiotikov v živinoreji.

Na SURS smo za letošnji svetovni dan pravic potrošnikov izpostavili nekaj statističnih podatkov o zaupanju potrošnikov, cenah in individualni potrošnji ter uporabi antibiotikov v živinoreji.

Zaupanje potrošnikov se v zadnjih letih povečuje

Zaupanje potrošnikov merimo s kazalnikom zaupanja potrošnikov; to je kazalnik, v katerem so združena pričakovanja posameznikov o finančnem stanju v gospodinjstvih, v gospodarstvu, glede možnosti za varčevanje in glede brezposelnosti za prihodnjih 12 mesecev.

Iz gibanja kazalnika zaupanja potrošnikov v zadnjih 10 letih (od 2006 do 2015) v Sloveniji, v EU-28 in v sosednjih državah (Hrvaški, Italiji, Madžarski in Avstriji) lahko razberemo, kako je na zaupanje potrošnikov vplivala finančna kriza. Vrednost tega kazalnika je bila najnižja konec 2008 in v prvi polovici 2009, v naslednjih letih se je zvišala, v 2012 je ponovno padla, od 2013 pa spet narašča.

V Sloveniji je bilo zaupanje potrošnikov v zadnjih 10 letih pod povprečjem EU-28, v 2015 pa se mu je precej približalo. Med omenjenimi državami je bilo v tem obdobju najvišje v Avstriji, vendar se je v 2015 znižalo in padlo pod raven v Sloveniji; trenutno je najvišje v Italiji, najnižje pa na Hrvaškem in Madžarskem.

Grafikon 1: Kazalnik zaupanja potrošnikov, Slovenija v mednarodni primerjavi

Vira: SURS, Evropska komisija

Cene in individualna potrošnja v Sloveniji pod povprečjem EU-28

Cene proizvodov za potrošnjo gospodinjstev so bile v 2014 v Sloveniji povprečno za 17 % nižje od povprečja v EU-28. Višje od tega povprečja so bile le cene zabavne elektronike (za 3 %); cene hrane in brezalkoholnih pijač so bile pri nas le za 1 % nižje od povprečja v EU-28. Bistveno nižje od povprečja v EU-28 pa so bile pri nas cene alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov (za 17 %).

Več o tem v objavi: [Ravni cen skupin proizvodov in storitev za končno potrošnjo gospodinjstev, evropske države, 2014](#).

Tudi dejanska individualna potrošnja na prebivalca, izražena v standardih kupne moči, je bila v Sloveniji v 2014 precej nižja od povprečja v EU-28, in to za 25 %; nekoliko je bila višja kot na Poljskem (le za 1 odstotno točko) ter nekoliko nižja kot v Češki republiki (za 1 odstotno točko) in na Slovaškem (za 2 odstotni točki).

Več o tem v objavi: [Paritete kupne moči in bruto domači proizvod na prebivalca v standardih kupne moči, evropske države, 2012-2014](#).

Pri nas se v živinoreji porabi razmeroma malo antibiotikov

Letošnji svetovni dan potrošnikov naj bi posebej spodbujal zmanjšanje uporabe antibiotikov v živinoreji.

V 2013 se je v Sloveniji prodalo 22 mg/PKE antibiotikov za uporabo v živinoreji. To v grobem pomeni, da se je v povprečju na 1 kg teže živali v živinoreji prodalo 22 mg antibiotikov.

Pri prodaji antibiotikov za uporabo v živinoreji se za lažjo primerjavo med državami izračunava populacijska korekcijska enota (PKE ali angl. population correction unit – PCU). PKE se izračuna tako, da se število vseh živali v živinoreji pomnoži s teoretično težo (v kg), pri kateri je največja verjetnost, da se žival zdravi z antibiotiki. Količina teh zdravil v miligramih se deli s PKE in tako dobimo vrednost (mg/PKE), s pomočjo katere lahko primerjamo vrednost tega podatka med državami.

V 26 državah članicah EU in Evropskega gospodarskega prostora se je v 2013 prodalo povprečno 110 mg/PKE antibiotikov za uporabo v živinoreji; Slovenija je bila torej pri uporabi antibiotikov v živinoreji v tem letu precej pod evropskim povprečjem in tudi pod povprečjem držav, iz katerih uvažamo največ mesa. V Avstriji so v 2013 prodali 57 mg/PKE, v Nemčiji 179 mg/PKE, na Madžarskem 230 mg/PKE in v Italiji 302 mg/PKE. Manj antibiotikov na PKE kot pri nas so tedaj prodali le na Švedskem (13 mg/PKE), v Islandiji (5 mg/PKE) in na Norveškem (4 mg/PKE).

V Sloveniji se količina prodanih antibiotikov za uporabo v živinoreji v zadnjih letih zmanjšuje. V 2010 se je porabilo 47 mg/PKE, v 2011 46 mg/PKE, v 2012 37 mg/PKE, v 2013 pa, kot je bilo že povedano, 22 mg/PKE.

Več informacij o uporabi antibiotikov v živinoreji lahko najdete na spletni strani Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin: http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravila/.

Tabela 1: Antibiotiki za uporabo v živinoreji, evropske države, 2013

Država	Prodaja (t)	PKE (1.000 t)	Prodaja (mg/PKE)
Ciper	48	113	426
Španija	2.202	6.944	317
Italija	1.318	4.372	302
Madžarska	176	763	230
Portugalska	179	958	187
Nemčija	1.527	8.526	179
Belgija	260	1.658	157
Poljska	576	3.806	151
Bolgarija	47	401	116
26 držav EU/EGP	8.060	54.901	110
Francija	681	7.165	95
Češka republika	57	697	82
Nizozemska	226	3.226	70
Slovaška	16	248	63
Estonija	9	137	62
Združeno kraljestvo	422	6.799	62
Avstrija	55	957	57
Irska	100	1.762	57
Luksemburg	3	51	54
Danska	109	2.418	45
Latvija	6	167	37
Litva	12	340	37
Finska	13	514	24
Slovenija	4	180	22
Švedska	10	796	13
Islandija	1	115	5
Norveška	7	1.789	4

Vir: European medicines agency (Sales of veterinary antimicrobial agents in 26 EU/EEA countries in 2013, Fifth ESVAC report)

Avtor/-ji: Luka Zupanc

Naslednja objava: 8. 3. 2017

Statistični urad Republike Slovenije
Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:
telefon: (01) 241 64 04
faks: (01) 241 53 44
info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije
Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.